

čudno, pitao sam se trebam li težiti ka nagradi s obzirom na to da sam franjevac. Nakon savjetovanja s mojim odgojiteljem fra Serdom Čavarom i još nekolicinom braće koji su me do kraja podržali, odlučio sam predati rad za nagradu dekana KBF-a. Još smo ga jednom pregledali te ga malo dodatno stilski uredili kako bi bio spreman za primopredaju kada ured dekana službeno raspiše natječaj za nagrade. Kad je natječaj bio otvoren, profesorica Biočić je napisala svoj osvrt na cijeli proces nastanka rada te o mom zalaganju

i o kvaliteti rada koji je nazvala značajnim djelom za crkvenu povijest u Hrvata. Na tome sam joj stvarno zahvalan. Prepoznala je moj trud i podržala me na sve moguće načine. U veljači 2025. ured dekana na službenoj je internet-skoj stranici KBF-a i na oglasnoj ploči fakulteta objavio dobitnike nagrada. Bio sam jako sretan jer se ime mog rada nalazilo na popisu nagrada. Poglavito sam bio sretan radi teme o Glavašu za koju i sada smatram da treba biti još bolje istraжена i obrazložena te razjašnjena radi kojekakvih glasina koje o

njemu kao tobožnjem negativcu kruže.

Bogu sam zahvalan na mogućnosti proučavanja i pisanja ovoga rada. Zahvalan sam i svim ljudima koji su mi na bilo koji način pomogli dajući mi time vjetar u leđa. Iako ispred ovoga rada stoji moje ime, smatram da pripada svima koji su u njemu sudjelovali. Uložili smo trud, pobijena braća su nas kod Gospodina zagovarala, a sam Bog nas je obdario potrebnom milošću da učinimo nešto dobro i lijepo, što će doprinijeti pravdi i istini kakva je Bogu i ljudima mila. ✍

Prošla sam kroz ta **vrata***

PIŠE: I. Č.

Jesen 2024. ostat će mi zauvijek urezana u srce. Kao majka djeteta s trombofilijom već godinama živim s tihim, stalnim strahom. Svaka ozljeda, svaka pomisao na operaciju nosi opasnost od velikog gubitka krvi jer je tada teško zaustaviti krvarenje. Naučila sam biti jaka, ali majčino srce nikada se do kraja ne navikne na brigu.

I onda je moj sin slomio ruku. Liječnici su je stavili u gips i rekli da ćemo čekati određeno vrijeme da vidimo hoće li početi sama zarastati. Ako ne, slijedila bi operacija. Četiri dana do kontrole činila su mi se kao vječnost. Svi smo bili zabrinuti, a ja posebno. U tišini sam nosila strah koji nisam znala komu povjeriti.

Već 40 godina dolazim na Široki Brig. Crkva mi je mjesto mira, molitve i utjehe. Ali uvijek sam osjećala posebnu blizinu prema skloništu u kojem su zapaljeni širokobriješki fratri u Drugom svjetskom ratu. Ta su vrata uvijek bila

zatvorena. Ipak, svaki put kad bih prolazila u meni se javljala snažna želja da uđem. Nikada nisam uspjela. Kao da je vrijeme uvijek govorilo: »Ne još.«

Toga dana, sasvim iznenađena i bez posebnog nauma, odlučila sam otići u franjevačku galeriju na izložbu. Spontano sam povelala i sina, iako je bio bolestan, s rukom u gipsu. Nisam puno razmišljala, samo sam osjetila da trebamo ići. Na povratku iz galerije ugledala sam otvorena vrata skloništa. Zastala sam. Srce mi je snažno zakucalo. Kao da me neki tihi, ali odlučan unutarnji glas povukao prema unutra. Znala sam da moram ući. Uvela sam i sina.

U tom prostoru molila sam se svim svetcima i mučenicima koji su na tom mjestu dali svoje živote. Molila sam iskreno, majčinski, bez velikih riječi. Samo s vjerom i boli. U jednom trenutku, bez ikakva objašnjenja, osjetila sam dubok mir. Strah je nestao. Kao da mi je netko rekao: »Sve će biti dobro.«

Četiri dana poslije došli smo na kontrolu. Liječnici su bili iznenađeni. Ruka je u velikoj mjeri bila zacijelila. Operacija više nije bila potrebna.

Znam što sam doživjela. Znam gdje sam bila i što sam molila. I znam da se toga dana dogodilo nešto više od pukog slučaja. U tišini skloništa, među mučenicima, primila sam dar mira i nade. A moj sin – dar ozdravljenja. ✍

* Svi su podatci poznati Vicepostulatori.

Iz sadržaja

IZ LJETOPISA	4
STRATIŠTA	14
GLAS O MUČENIŠTVU	17
GLAS O ZNAKOVIMA	28
NATJEČAJ	40
POVIJESNE OKOLNOSTI	43
PODLISTAK	46

STOPAMA POBIJENIH

glasilo Vicepostulature postupka mučeništva »Sluge Božje fra Andrija Topić i 49 braće«, XIX., 1 (35), Široki Brijeg, siječanj – lipanj, 2026.
Broj zaključen 31. prosinca 2026.

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK:
fra Miljenko Stojić, vicepostulator

LEKTURA I KOREKTURA:
Zdenka Leženić

ADRESA:
Kard. Stepinca 14, 88220 Široki Brijeg
Avenija G. Šuška 2, 10040 Zagreb

VEZA:
tel.: +387 39 700-325
faks: +387 39 702-936
e-pošta: mostar@pobijeni.info
internet: www.pobijeni.info

GRAFIČKI PRIJELOM I TISAK:
FRAM-ZIRAL, Mostar

GLASILO IZLAZI POLUGODIŠNJE:
siječanj i srpanj
Stare brojeve, osim ovoga posljednjeg, možete u pdf obliku preuzeti sa stranica portala pobijeni.info u poglavlju Izdavaštvo.

CIJENA POJEDINOG PRIMJERKA:
4 KM; 2 EUR

GODIŠNJA PRETPLATA (\$ POŠTARINOM):
BiH 10 KM; HR i EU 11 EUR; CH 11 CHF;
SAD 16 USD; Canada 17 CAD

SLANJE PRETPLATE, DOBROVOLJNIH PRILOGA:
a) poštanskom uputnicom
b) UniCredit Bank d.d. Mostar; Korisnik: Hercegovačka franjevačka provincija; Svrha: prilog Vicepostulaturi
tekući račun: 3381602276649744
devizni račun:
IBAN: BA393381604876650839
SWIFT: UNCRBA22

ISSN: 1840-3808

Urednikova riječ

FRA MILJENKO STOJIC

Dragi čitatelji!

Živimo u vremenima kada nam umjesto uzora pred oči stavljaju razne zvijezde i zvjezdice ili, blago rečeno, potrošnu robu, besprizornike. Naravno, omotano je to u šaren omot kako bismo lakše progutali. Očito nas smatraju nedoraslom djecom koju se time može zavesti.

No, onaj tko drži do sebe, ne će progutati tu udicu. Jasno mu je kako takva hrana za dušu nije dobra, kao što ni za tijelo nije dobra umjetna hrana. Umjesto toga i za dušu i za tijelo tražit će onu pravu hranu.

Vicepostulatura pobijenih hercegovačkih franjevaca odavno je poslala tim putem. Naslonila se na sve one koji su prije govorili o svemu tome i ustrajno poslala dalje. Danas smo na točki da je 50 od njih 66 proglašeno slugama Božjim. Crkva ih je prepoznala nepatvorenim primjerima za nasljedovanje ili za našu duhovnu i duševnu hranu. Zasjat će oni u budućnosti još jače, jer nastavljamo osvjetljivati njihov život i rad, snagu njihova mučeništva. To čisti i našu svijest te nas čini otpornijima na krive korake u životu.

Naravno, ne zaboravljamo ni onih preostalih 16. I dalje za njih tražimo svjedočenja i dokumente kako bi i oni što prije postali slugama Božjim te nastavili ići prema oltaru. Uvjereni smo da su to zaslužili, ali zbog okolnosti njihova ubojstva još ne uspijevamo prikupiti dovoljne dokaze za njihovo mučeništvo.

Pred vratima nam je i objelodanjivanje službene molitve za uzdignuće na oltar slugu Božjih hercegovačkih franjevaca te za njihov zagovor pred Bogom glede neke naše potrebe. Nadam se da će do sljedećega broja ovoga našega glasila to već biti urađeno. Baš se radujem tome trenutku. Zaslužili su da se i službene molitve, a ne samo one naše osobne, sliju njima u čast.

Uvjeren sam da će sve ovo biti na korist našem narodu i svima onima koji će prepoznati da su sluge Božje ubijeni hercegovački franjevci dostojni nasljedovanja. A i te kako nam je u ova vremena potrebna jasnoća naših pogleda.

Znam, ponovio sam određene misli iz prošloga uvodnika. Želim da nam se usjeku u pamet te da zajednički nastavimo naprijed. Bog će nam zacijelo u tome pomoći.

Mir vam i dobro!

Dekret pape Urbana VIII.

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vat. sabora izjavljujemo da ne želimo preteći sud Crkve kome se potpuno podvrgavamo. Riječi »mučenik«, »mučeništvo«, »čudesa« i slično imaju u ovom glasilu samo vrijednost ljudskog svjedočenja.

»Prema odredbama vrhovnog svećenika Urbana VIII., zabranjeno je da sluga Božji, bez prethodnog dopuštenja Svete Stolice, bude predmetom javnoga crkvenog štovanja. Te odredbe nipošto ne priječe privatnu pobožnost sluzi Božjem, niti spontano širenje njegova glasa svetosti ili mučeništva i znakova. (čl. 117, § 1. i 2.)

Ako nije pronađeno nepropisno štovanje, biskup ili njegov ovlaštenik pristupa sastavljanju izjave o neiskazivanju štovanja, tj. izjave kojom se potvrđuje da se odluke Urbana VIII. poštuju. (čl. 119, § 1.)«

Iz Upute Majka Svetaca